

פתרונות בחינת יע"ל מספר 1 שפורסמה על ידי המרכז הארצי לבחינות ולהערכה

הערה: הפתרונות בקובץ זה נכתבו ע"י מדריכי ניב רווח פסיכומטרי. הפתרונות אינם מטעם המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, שהינו הבעלים היחיד של זכויות היוצרים במבחן האמת שפורסם.

פרק ראשון:

השלמת משפטים:

1. היא רוצה שהוא יביא לה מתנה.
לאחר הפועל "רוצה" המביע משאלה, אנו מצפים לפועל בזמן עתיד (היא רוצה שהוא יעשה דבר מה בעתיד).
התשובה הנכונה היא (2).
2. אני לא הייתי פה בפגישה הראשונה.
אנו מבינים כי הצירוף "פגישה ראשונה" הוא המקום/ הזמן בו התרחש האירוע המתואר, ולכן נדרשת מילת יחס שתביע זאת - במקרה זה זו המילת "ב".
התשובה הנכונה היא (3).
3. כשהיינו ילדים היינו מנקים את החדר בעצמנו.
הפועל "היינו" הוא בזמן עבר, ומרמז על צורת עבר הגוררת פועל בזמן הווה – צורה זו מביעה פעולה ממושכת בעבר.
התשובה הנכונה היא (4).
4. לא הוזמנו למסיבה ולכן לא באנו.
"לא באנו" - מתייחס לגוף מדברים (אנחנו) ולזמן עבר – משמע, מדובר על אירוע שכבר קרה. מכאן שעלינו להשלים את המשפט בפועל שגם הוא בעבר ובגוף מדברים.
התשובה הנכונה היא (2).
5. דיברנו על ההפגנה הגדולה אשר אנשים רבים השתתפו בה.
ניתן לראות כי החלק השני של המשפט מפרט על ההפגנה (המילה "בה" המופיעה בו מתייחסת ל"ההפגנה"). מכיוון שהחלק השני מתאר את ההפגנה, הוא צריך להתחיל ב- "ש" או "אשר".
יתר התשובות אינן מתאימות מבחינה תחבירית ודקדוקית.
התשובה הנכונה היא (2).

הבנת הנקרא:

6. "פעוט": תינוק, ילד קטן.
התשובה הנכונה היא (2).
7. שורות 6-7: "החוקרת מדדה את מעורבות האב על פי שני מדדים (=קריטריונים): כמה זמן מקדיש האב לפעילות משותפת עם התינוק, ומספר הטיפולים שהוא מטפל בו".
התשובה הנכונה היא (1).

8. שורות 9-10: "האימהות, הנמצאות בדרך כלל זמן רב יותר עם הילד, מנצלת רק **כעשירית ממנו** לפעילות ממשית עם הילד. "כלומר, האימהות מקדישות **עשירית מהזמן** שלהן לפעילות עם הילד.
התשובה הנכונה היא (4).

9. בשורות 9-10 נאמר כי האימהות אומנם נמצאות זמן רב עם הילד, אך רובו אינו מנוצל לפעילות עם הילד.
התשובה הנכונה היא (2).

ניסוח מחדש:

10. המילה "בעוד" מרמזת על שתי פעולות שהתבצעו במקביל – הילדים קנו את הדרוש למסיבה ובמקביל המבוגרים סידרו את החדר. בתשובה (4) מופיעה הקידומת "כש" אשר מרמזת על אותו הקשר.
התשובה הנכונה היא (4).

11. אם "התעניינתי לא רק בנושא הזה", משמעות הדבר היא שתחום התעניינותי לא הוגבל לנושא אחד, אלא – התעניינתי גם בנושאים אחרים.
התשובה הנכונה היא (1).

12. המילה "במשך" מתארת את פרק הזמן בו "אני רוצה לעבוד". לאחר המילה מופיע פרק הזמן – חודש. ניתן גם להשמיט את המילה הזו והמשפט יביע את אותו הרעיון – "אני רוצה לעבוד שם חודש".
התשובה הנכונה היא (4).

13. פירוש הפועל "ניכה": הפחית, גרע, החסיר מהסכום. לכן, ב- "ניכו מחצית משכרי" הכוונה היא כי הורידו/ הפחיתו מחצית משכרי.
התשובה הנכונה היא (3).

14. פירוש "הסתכל ב" הוא: ראה את או הביט על. מתרחש: קורה, חל. "המתרחש" הוא מה שקורה. מכאן שניתן לכתוב את המשפט גם כך: "הוא הביט במה שקורה".
התשובה הנכונה היא (2).

הבנת הנקרא:

15. בשורה 2 נכתב על הדגם כי הוא: "מוצג בימים אלה במוזיאון לתולדות ירושלים **במגדל דוד**" – מכאן, שבמקום זה ניתן לראות אותו.
התשובה הנכונה היא (4).

16. שורות 4-7: "אפשר לראות בדגם... את שער יפו כמו שהיה לפני שנת 1898... בשנה זו... כניסה נוספת נפתחה לכבוד ביקורו בירושלים של וילהלם, קיסר גרמניה"
כלומר, השער בדגם דומה לזה שהיה לפני ביקורו של קיסר גרמניה, שהתרחש בשנת 1898.
התשובה הנכונה היא (3).

17. שורות 9-10: "...נמצא הדגם בעליית גג של **ספריית אוניברסיטת ז'נווה** בשוויץ" – שם נמצא הדגם.
התשובה הנכונה היא (3).

18. שורה 11: "הסכימה אוניברסיטת ז'נווה להשאיל את הדגם לתצוגה בירושלים למשך עשר שנים" – אוניברסיטת ז'נווה מסרה את הדגם לעיריית ירושלים רק לעשר שנים, ולא במתנה.
התשובה הנכונה היא (2).

ניסוח מחדש:

19. הביטוי "החל מ... וכלה ב..." מתאר קבוצה הכוללת קבוצת פרטים: כאשר לאחר המילה "החל מ..." מופיע ביטוי המתאר קצה אחד של הקבוצה, למשל במקרה הזה – צעירים, ולאחר ה"כלה ב" מתואר הקצה השני, במקרה זה – הזקנים – כלומר, הכוונה היא לכל טווח הגילים, מצעירים ועד זקנים.
התשובה הנכונה היא (2).
20. "אין ספורטאי טוב ממנו באוניברסיטה" – אף אחד לא מתעלה על יכולותיו במקצוע הספורט, הוא הכי טוב באוניברסיטה.
התשובה הנכונה היא (1).
21. ניתן להחליף את המילה "מצד" ב"מטעם" או "של": "התאונה נגרמה מחוסר השגחה של האחראים על המטיילים" – כלומר, אלו שהיו אחראים הם אלו שלא השגיחו על המטיילים ולכן נגרמה תאונה.
התשובה הנכונה היא (1).
22. פירוש הביטוי "איבד את עשתונותיו" הוא: "התבלבל, איבד שליטה".
ובמילים אחרות, ניתן לומר כי הוא לא ידע מה לעשות.
התשובה הנכונה היא (4).

פרק שני:

השלמת משפטים:

1. כאשר הם משחקים בחוץ, הם מפריעים לי לישון.
הפעולה הראשונה "משחקים" היא בזמן הווה, ולכן גם הפעולה השנייה צריכה להיות בזמן זה.
התשובה הנכונה היא (4).
2. הוא מדבר הרבה בהשוואה לאחיו.
המילה היחידה שיוצרת משפט הגיוני בו יש יחס כלשהו בין "מדבר הרבה" ל-"אחיו" היא "בהשוואה לאחיו" – הוא מדבר הרבה בהשוואה לאחיו (שכנראה מדברים מעט).
התשובה הנכונה היא (1).
3. הכלב הזה נולד עם שני לבבות, אבל לב אחד אינו פועל.
נאמר כי לכלב שני לבבות, ולאחר מכן נאמר על אחד שאינו פועל – מכאן שעלינו להשלים את צורת היחיד של "לבבות" שהיא "לב".
התשובה הנכונה היא (2).
4. היא חסרה לי מאוד, ואני מהרהרת בה הרבה.
"הרהר ב" משמעו "חשב על". הדבר הגיוני כי אם "היא" חסרה לדוברת, היא חושבת עליה הרבה. יתר

ההשלמות אינן מתאימות מבחינה הגיונית או תחבירית דקדוקית (יש לומר "מתקשרת אל", "מתכתבת עם").

התשובה הנכונה היא (1).

הבנת הנקרא:

5. משמעות המילה "תולדה": "מסקנה, תוצאה".
התשובה הנכונה היא (3).
6. שורות 1-3: "שני תהליכים היסטוריים **מקבילים**... תהליך השיקום והגידול הכלכלי... פריצת הדרך המהירה בתחום הטכנולוגיה" – נכתב כי התהליכים התרחשו במקביל – כלומר, זה לצד זה.
התשובה הנכונה היא (1).
7. כדי למצוא למה מתייחסת המילה "הוא" עלינו לחזור למשפט אחד לפני, בשורות 4-5: "תהליך התייעוש והפיתוח הכלכלי הביא לעלייה ברמת החיים ולגידול רב בזמנו הפנוי של האדם. הוא אפשר להגשים חלומות" – ניתן לראות כי תהליך התייעוש והפיתוח הכלכלי הוא זה שאפשר להגשים את החלומות (כיוון שהוא אפשר גידול בזמן הפנוי של האדם).
התשובה הנכונה היא (2).
8. שורות 8-10: "...בנו כל הגורמים העוסקים בתיירות את **הבסיס הדרוש לטיפול בתיירים** ולקליטתם; הוקמו מלונות ומתקני נופש באתרי תיירות שונים, **הוקמו חברות נסיעות** שמתכננות..." – חברות הנסיעות היו חלק מפיתוח הבסיס הדרוש לטיפול בתיירים.
התשובה הנכונה היא (2).
9. שורה 19: "רק תכנון כולל ופיקוח חמור יבטיחו הצלת אתרים והגדלת רווחים כלכליים בענף זה." – הכותב חושב כי חשוב לפקח על העוסקים בתיירות כדי לשמור על התיירות ולפתח אותה.
התשובה הנכונה היא (1).

ניסוח מחדש:

10. "היא **כבר** הבינה" – כלומר, פעולה זו כבר קרתה, היא הבינה. "אף על פי כן" – כלומר, למרות העובדה שהיא הבינה. "הוא **המשיך** להסביר" – כלומר, לא הפסיק להסביר.
התשובה הנכונה היא (2).
11. "לטענתו" – כלומר, זו דעתו, אלו דבריו. "יש **זיקה** בין מוסר לבין אומנות" – כלומר, יש קשר בין מוסר ואומנות – הם קשורים זה בזה.
התשובה הנכונה היא (3).
12. "מסגיר את שובבותה" – כלומר, מגלה את העובדה שהיא **שובבה**.
התשובה הנכונה היא (4).

13. הצדיק: קבע כי מישהו צודק. אם אני "הצדקתי את מעשיו" הכוונה היא כי קבעתי שמעשיו צודקים – ובמילים אחרות: יש צדק במעשיו.
התשובה הנכונה היא (4).
14. דילל: הפך משקה ליותר דליל (פחות מרוכז) על ידי הוספת מים. כלומר, אם "הוא דילל את המשקה" הוא בעצם הוסיף למשקה מים.
התשובה הנכונה היא (2).

הבנת הנקרא:

15. שורות 2-3: "הבדים הרקומים היו תמיד סחורה מועדפת, העוברת מרחקים בשלום, מחירה מובטח..." – כלומר, ערך הבדים שאינו פוחת הופך את הבדים לסחורה מועדפת.
התשובה הנכונה היא (2).
16. בשורה 7 מצוין כי הרקמה נהפכה לאמנות עממית קיבוצית, כלומר, של קבוצת רוקמות. בנוסף, בשורות 9-10 נכתב: "הרקמה בקבוצות באה להקל את העייפות והבדידות שאפיינו את חיי האישה" – כלומר, הרקמה בקבוצות הייתה מועדפת על הנשים כיוון שהיא סיפקה להן חברה והקלה על בדידותן.
התשובה הנכונה היא (1).
17. כמו בתשובה 16, הרקמה בקבוצות עזרה לנשים להפחית את תחושת הבדידות.
התשובה הנכונה היא (3).
18. בשורות 12-14 על רקמת הסוזני: "... אין התאמה מושלמת בין החלקים, שכן הנשים לא טרחו להתיר ולרקום כדי ליצור התאמה. סגנונות הרקמה החופשיים והבלתי מדויקים הם גם עדות לכוחות יצירתיים, דמיון ומקוריות שהיו אצל הנשים" – כלומר, הגיוון ברקמת הסוזני נעשה במכוון על ידי הנשים והוא מעיד על יצירתיות וחוש אומנותי שלהן.
התשובה הנכונה היא (4).

השלמת משפטים:

19. הוא המליץ עליך מתוך כוונה לעזור לך.
יתר המילים אינן מתאימות בהקשר:
"כיוון": מגמה, צד אליו פונים. "הכוונה": הדרכה בכיוון מתאים. "כוונות": נכוונות, דריכות.
התשובה הנכונה היא (3).
20. תהינו על הסתלקותם הפתאומית.
לאחר מילה כמו "על" לא יכול להופיע פועל. בגלל ה' הידיעה המופיעה לפני שם התואר "הפתאומית" יש להוסיף שם עצם מיודע, ולכן המילה "הסתלקות" אינה מתאימה.
התשובה הנכונה היא (2).
21. לצערנו לא התקיים המשחק, מחמת מחלת השחקנים.
בחלק השני של המשפט כתוב כי השחקנים חלו. מכאן שאנו יכולים להסיק כי הקשר בין חלק זה לתחילת המשפט "לא התקיים המשחק" הוא קשר של סיבה – המשחק לא התקיים בגלל שהשחקנים

חלו. המילה "מחמת" משמעותה: בגלל, מפני ש. ולכן היא מתאימה.
התשובה הנכונה היא (2).

22. פגשתיו סמוך לצאתו.
עלינו לחפש מילה שמתארת מתי התקיימה הפגישה ביחס לזמן היציאה של האדם עמו נפגש הדובר.
התשובה היחידה שנשלים כך שיתקבל משפט תקין תחבירית היא "סמוך", ולכן זו התשובה הנכונה.
התשובה הנכונה היא (4).

פרק 3 – חיבור לדוגמא:

האם הטלוויזיה עוזרת לחינוך הילדים? מדוע?

כיום, כמעט בכל בית בעולם המערבי ניתן למצוא מכשיר טלוויזיה אחד לפחות. אם פעם מקור החינוך העיקרי של ילדים היה הוריהם ומוריהם, כיום, בעקבות חשיפה גבוהה של ילדים לתכנים בטלוויזיה, מידת השפעתה על עיצוב דמותם הולכת וגוברת. בטלוויזיה מוצגים תכנים מגוונים, שלעיתים קרובות אינם מיועדים לילדים - חלק מהתוכניות בטלוויזיה כוללות תכנים מיניים ואלימות קשה. רבים טוענים כי אלו יכולים ליצור אצל הילדים תפיסת עולם מעוותת ולעודד שימוש באלימות, גם אם הוריהם מתנגדים לה ואינם מחנכים אליה.

עם זאת, לטלוויזיה יש גם יתרונות רבים בחינוך הילדים – עם השנים התפתח מגוון רחב של ערוצים המיועדים רק לילדים, ובהם מוצגות סדרות המתאימות להם במיוחד. כמו כן, סדרות ילדים רבות חרטו על דגלן את ערך החינוך – בין אם אלו סדרות שמעשירות את ידע הילדים בתחומי ספרות, מדע וכו', ובין אם אלו סדרות עלילתיות שמעודדות את הילדים לפתור בעיות בדרכי שלום, לגלות סובלנות כלפי אנשים השונים מהם וכו'.

כמו כן, בשל הסכנות של צפייה לא מבוקרת בטלוויזיה, פותחו מנגנונים שמאפשרים להורים לפקח על הצפייה של ילדיהם – ניתן לחסום ערוצים מסוימים בסיסמא, שידועה רק להורים, או פשוט להקציב לילדים שעות צפייה מוגבלות, בהם ההורה נמצא ויכול לפקח על התכנים להם נחשף ילדו.

אם כן, ניתן לראות כי לטלוויזיה חשיבות מרכזית בחינוך הילדים, וכל עוד מנצלים אותה בתבונה, התרומה לילד היא משמעותית.